Cymdeithas Llywodraethwyr Ysgolion y Fro

Cylchlythyr

Rhifyn 63 Tymor y Gwanwyn 2026

Yn y rhifyn hwn :

Cynnwys

Nodyn gan Gadeirydd y Llywodraethwyr	2
Rhaglen Bartneriaeth Gwella Ysgolion	3
Canllawiau newydd y Comisiynydd Gwybodaeth	5
Cymunedau am Waith a Mwy a CELT+	6
Dysgu a Sgiliau - Diweddariad Tymor yr Hydref	7
Grant Urddas Mislif - Archebu'r Ysgol	10
Dysgu Cymraeg y Fro i gynnig mwy o ddewis	11
Hyfforddiant Diogelu	12
At sylw holl Lywodraethwyr a Phenaethiaid Ysgol	13
Chymdeithas Llywodraethwyr Ysgolion y Fro	15

VALE of GLAMORGAN

BRO MORGANNWG

Cymdeithas Llywodraethwyr Ysgolion y Fro

Cylchlythyr

Rhifyn 63 Tymor y Gwanwyn 2026

Nodyn gan Gadeirydd y Llywodraethwyr

Mae un o fy merched wedi graddio o fynd ar deithiau cerdded hir ym Mannau Brycheiniog a rhannau eraill o Gymru i sgrialu dros greigiau a mynydda go iawn. Mae hi wrth ei natur yn ymwybodol o risgiau ac mae hi bob amser yn dilyn rheolau diogelwch cydnabyddedig – gwisgo’n briodol – offer cywir – ddim ar ei phen ei hun – ac yn y blaen. Nid yw hyn yn golygu na all damweiniau ddigwydd, ac mae'n ymddangos ei bod hi'n cynnal prawf i gymharu'r timau achub mynydd gwirfoddol ledled y DU. Y llynedd cafodd ei chludo oddi ar y Bannau ar ôl torri ei phigwrn wrth lithro ar iâ, a'r penwythnos hwn, syrthiodd yr hyfforddwr profiadol yr oedd hi wedi’i chlymu iddo gryn bellter ger Glencoe yn yr Alban, gan, yn ffodus, ddim ond torri ei arddwrn. Y tro hwn roedd angen achubiaeth ddramatig gan hofrennydd. Ni chafodd fy merch ei hanafu.

Pam ydw i'n dweud hyn wrthych chi? Oherwydd, i barhau â thema cylchlythyr y tymor diwethaf, mae cyllid ysgolion yn y Fro ac yng Nghymru gyfan mewn llanast. Mae ysgolion mewn trafferthion; mae llywodraethwyr yn ofidus; mae penaethiaid dan straen mawr. Yr hyn sydd ei angen arnom yw ein “tîm achub mynydd” ein hunain.

Wrth lwc, mae etholiad ar gyfer y Senedd ym mis Mai. Mae angen mwy o gyllid ar ysgolion Cymru. Rwy’n erfyn arnoch i lobïo eich ymgeiswyr i gynyddu'r cyllid ar gyfer Addysg ac ar gyfer Llywodraeth Leol yn ei chyfanrwydd. Mae'n syndod i mi nad yw'n ymddangos bod yr un o'r pleidiau gwleidyddol wedi sylwi ar gyflwr enbyd cynifer o ysgolion. Rwy’n siomedig hefyd bod postiadau ar y cyfryngau cymdeithasol lleol yn canolbwyntio ar dyllau yn y ffordd a chyflwr gwael ein ffyrdd yn hytrach nag ar yr angen i fuddsoddi yn addysg plant, sef dyfodol Cymru. Defnyddiwch eich pleidlais yn ddoeth a dewiswch y gwleidyddion a fydd yn dîm achub mynydd i ni.

Yn bwysicaf oll, gofalwch am ein penaethiaid. Mae'r straen maen nhw oddi tano yn amlwg iawn. Mae gan lywodraethwyr rôl hanfodol yma i wrando, cefnogi, a defnyddio eu profiadau bywyd i helpu ein staff uwch.

A chofiwch y timau achub mynydd gwirfoddol ymroddedig sydd bob amser angen cymorth ariannol. Gwnewch gyfraniad os gallwch. Awgrymaf hefyd fod eich Llywodraethwr Iechyd a Diogelwch yn edrych ar weithdrefnau eich ysgol. Allwn ni ddim bod yn rhy ofalus!

Hoffwn ddymuno Pasg Hapus i chi er gwaethaf y problemau ariannol.

Dr Martin Price

Cadeirydd Cymdeithas Llywodraethwyr Ysgolion y Fro ac Is-gadeirydd y Llywodraethwyr, Ysgol Uwchradd Gatholig Sant Richard Gwyn, Y Barri

Rhaglen Bartneriaeth Gwella Ysgolion

Ym mis Hydref 2025, lansiodd Bro Morgannwg y Rhaglen Bartneriaeth Gwella Ysgolion (RhBGY) yn swyddogol gyda phob pennaeth ysgol. Gweithiodd yr awdurdod lleol (ALl) yn agos gyda grŵp o benaethiaid i ddylunio'r model hwn, ac mae'r rhai a gymerodd rhan wedi chwarae rôl hollbwysig wrth ddarparu diweddariadau rheolaidd i bob ysgol a chynnig adborth gwerthfawr trwy gydol y broses.

Cydweithredu

Mae'r RhBGY wedi'i chynllunio i greu system hunan-wella, gyda disgwyl i bob ysgol gymryd rhan mewn cydweithrediadau fertigol a llorweddol:

- Cydweithredu fertigol: ysgolion yn yr un ardal, yn enwedig ysgolion cynradd ynghyd â'u hysgolion uwchradd cysylltiedig, yn cydweithio i gefnogi dilyniant dysgwyr ar draws y continwwm 3–16.
- Cydweithredu llorweddol: ysgolion ag ystodau oedran tebyg (e.e., cynradd gyda chynradd, uwchradd gydag uwchradd) yn cydweithio i ddatblygu dulliau ar y cyd o werthuso a chynllunio gwelliannau. Mewn rhai achosion, efallai y bydd angen i gydweithredu llorweddol ddigwydd ar draws awdurdodau lleol i alluogi lleoliadau tebyg, megis ysgolion arbennig, ysgolion cyfrwng Cymraeg ac ysgolion ffydd, i weithio o fewn yr un sector.

Blaenoriaethau'r ALl

Ym Mro Morgannwg, bydd y cydweithredu fertigol yn canolbwyntio ar ddarllen i ddechrau.   Mae'r penderfyniad hwn wedi'i lywio gan:

- ysgolion cynradd yn adrodd am fylchau sgiliau cyfathrebu wrth i blant ddechrau yno
- data pontio sy'n tynnu sylw at heriau o ran llythrennedd
- ysgolion uwchradd yn adrodd am heriau o ran disgyblion yn methu â chael mynediad at y cwricwlwm
- canlyniadau eFSM sy'n dangos gwahaniaethau mewn data darllen a chynnydd
- canfyddiadau'r adolygiad thematig ar ddarllen gan Estyn yn ddiweddar, a'r ffocws ar ddarllen mewn arolygon ysgolion yn 2025–26
- ymchwil gan Brifysgol Bangor sy'n dangos cysylltiad rhwng gallu darllen ac ymddygiad

Dysgu ac addysgu fydd y flaenoriaeth gychwynnol ar gyfer cydweithredu llorweddol. Mae'r penderfyniad hwn wedi'i lywio gan:

- themâu sy'n dod i'r amlwg o adroddiadau arolygu diweddar Estyn sy'n tynnu sylw at yr angen am arferion addysgu cyson o ansawdd uchel.
- data cynnydd ac arholiadau ar gyfer dysgwyr sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim (eFSM), lle mae bylchau o ran cyrhaeddiad yn parhau i fod yn bryder ac yn ehangu.

Mae'r Gronfa Gwaddol Addysg (EEF) yn cefnogi hwyluso cydweithredu llorweddol.

Bwrdd Partneriaeth Gydweithredol

I gefnogi a llywio'r gwaith hwn, bydd Bwrdd Partneriaeth Gydweithredol yn cael ei sefydlu. Bydd y Bwrdd yn cyfarfod bob tymor ac yn cynnwys:

- cynrychiolwyr o bob grŵp cydweithredu fertigol
- Swyddogion ALI
- aelodau o'r Tîm Gwella Ysgolion
- cynrychiolydd o Gonsortiwm Canolbarth y De

Bydd y bwrdd hwn yn helpu i gydlynu ymdrechion, rhannu arbenigedd, a nodi meysydd sydd angen cymorth.

Mae llwyddiant y Rhaglen Bartneriaeth Gwella Ysgolion yn dibynnu ar weledigaeth a rennir a chydweithredu. Edrychwn ymlaen at barhau i weithio mewn partneriaeth i ddatblygu'r dull cydweithredol hwn rhwng ysgolion.

Llywodraeth Cymru: Canllawiau Gwella Ysgolion

Wedi'u cyhoeddi ym mis Ionawr 2026, mae'r Canllawiau Gwella Ysgolion yn nodi sut y dylai ysgolion, awdurdodau lleol, Estyn ac awdurdodau esgobaethol weithio gyda'i gilydd i godi safonau. Yn ei hanfod mae egwyddor glir: mae gwella yn gyfrifoldeb a rennir.

Mae'r canllawiau yn fframwaith cenedlaethol sy'n sail i'r Rhaglen Bartneriaeth Gwella Ysgolion (RhBGY) ac yn sefydlu disgwyliadau clir ar gyfer dull cydweithredol o wella. Mae'n diffinio rolau a chyfrifoldebau arweinwyr ysgolion, cyrff llywodraethu, awdurdodau lleol ac Estyn, ac yn pwysleisio cydweithredu fel sbardun allweddol ar gyfer gwella cynnydd a chanlyniadau dysgwyr. Mae'r ddogfen ganllaw hefyd yn nodi disgwyliadau ar gyfer hunanwerthuso cadarn a chynllunio sy'n seiliedig ar dystiolaeth – elfennau sy'n hanfodol wrth helpu ysgolion i fyfyrio, nodi blaenoriaethau a gweithio gyda'i gilydd i gyflawni gwelliant parhaus.

I gael rhagor o wybodaeth am y canllawiau hyn, gweler: **Canllawiau gwella ysgolion – Hwb**

Canllawiau newydd y Comisiynydd Gwybodaeth - rhannu data i ddiogelu plant

Mae ein canllawiau newydd ar gyfer y sector addysg ar rannu data ar gyfer diogelu bellach ar gael:

Rhannu gwybodaeth i ddiogelu plant a phobl ifanc yn y sector addysg yn y DU | Comisiynydd Gwybodaeth / Sharing information to safeguard children and young people in the education sector in the UK.

Ein nod gyda'r canllawiau newydd hyn yw rhoi hyder i staff mewn lleoliadau addysg i rannu gwybodaeth i amddiffyn plant a phobl ifanc rhag niwed: Ni fyddwch mewn trafferth gyda'r Comisiynydd Gwybodaeth am rannu data i amddiffyn plant a phobl ifanc, hyd yn oed os bydd eich pryderon diogelu yn ddi-sail yn y pen draw, cyn belled â'ch bod yn dilyn y canllawiau hyn.

Mae'r sector addysg yn eang, ac mae'r canllawiau hyn ar gyfer:

- ysgolion a cholegau yn y sectorau cyhoeddus a phreifat;
- prifysgolion a sefydliadau addysg uwch eraill sydd â myfyrwyr o dan 18 oed, yn ogystal â gweithgareddau fel ysgolion haf a gynhelir gan ddarparwyr allanol;
- meithrinfeydd, yn y sectorau cyhoeddus a phreifat; a
- lleoliadau y tu allan i'r ysgol, fel clybiau cyn-ysgol ac ar ôl ysgol a grwpiau a gweithgareddau eraill.

Mae ein canllawiau yn esbonio'r agweddau diogelu data ar rannu gwybodaeth i ddiogelu plant a phobl ifanc; nid yw'n ganllaw i arfer diogelu. Fodd bynnag, rydym wedi cynnwys gwybodaeth a dolenni ar y cyd-destun deddfwriaethol a pholisi diogelu ym mhob rhan o'r DU y gobeithiwn fydd yn ddefnyddiol i chi.

Mae'r canllawiau hefyd yn cynnwys cyfres o astudiaethau achos sy'n berthnasol ledled y DU.

Mae'r adnoddau dwyieithog ar gyfer ein hymgyrch cysylltiedig Meddyliwch, Gwiriwch, Rhannwch (gweler yr enghraifft uchod) yr un mor briodol i gefnogi unrhyw gyfathrebu yr hoffech ei wneud wrth rannu hyn gyda'ch rhanddeiliaid.

Cymunedau am Waith a Mwy a CELT+

Mae Cymunedau am Waith a Mwy a CELT+ yn gweithio mewn partneriaeth i ddarparu ystod eang o gymorth cyflogaeth, hyfforddiant a chyllid i unigolion a theuluoedd ledled Bro Morgannwg.

Mae ein cymorth yn mynd y tu hwnt i gyflogadwyedd, ac yn cynnwys cymorth cymhwyso a digidol, cyngor tai, cymorth iechyd meddwl, ac arweiniad ar fudd-daliadau, gan helpu pobl i oresgyn heriau a allai eu hatal rhag dysgu neu symud i mewn i waith.

Mae ein hyb cymorth pwrpasol, Y Pod, sydd yn y Barri yng Ngolau Caredig, Stryd Lydan (CF62 7AZ), yn gweithredu fel siop un stop ar gyfer cymorth, ac ar agor o ddydd Llun i ddydd Iau, rhwng 10.00am a 4.00pm, a dydd Gwener rhwng 10.00am a 3.00pm, gyda model galw heibio sy'n hygyrch i bawb.

Rydym yn darparu ystod o gyrsiau a chyfleoedd hyfforddi am ddim i helpu unigolion i wella’u sgiliau a symud ymlaen, gan weithio'n agos gyda phartneriaid dibynadwy gan gynnwys Addysg Oedolion Cymru, POBL, Hafod, Cyngor ar Bopeth, Banc Bwyd Trussell, AGPh, Mind, Busnes Cymru, a llawer o rai eraill.

Mae'r dull cydgysylltiedig hwn yn ein galluogi i gynnig cymorth ymarferol, hygyrch sydd o fudd i ddisgyblion, rhieni, a'r gymuned ehangach.

Dysgu a Sgiliau - Diweddariad Tymor yr Hydref

Yn 2022, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru gyllid o £70m ar gyfer Rhaglen Gyfalaf Gofal Plant a Blynyddoedd Cynnar ledled Cymru. Diben y cyllid cyfalaf hwn yw cefnogi a gwella'r seilwaith gofal plant a Dechrau'n Deg presennol. Prif amcanion y rhaglen gyfalaf yw sicrhau bod y sector gofal plant yng Nghymru yn cael ei gryfhau a'i fod yn cefnogi'r rhaglen ar gyfer ymrwymiadau Llywodraeth Cymru.

Mae rhai o'r prosiectau rydym wedi bod yn eu datblygu ar safleoedd ysgolion i ddarparu rhagor o ofal plant ledled y Fro yn cynnwys:

Cylch Meithrin Pen-y-Garth, Penarth

Mae'r pensaer wedi paratoi cynlluniau arfaethedig i gynnig 30 o leoedd gofal plant cofrestredig. Cyflwynwyd yr achos busnes i Lywodraeth Cymru ar 24 Mehefin 2025 a chafodd ei gymeradwyo ym mis Tachwedd 2025. Er bod disgwyl i gychwyn y gwaith gyd-daro â dechrau'r flwyddyn ariannol nesaf, mae'r union amserlenni yn parhau i fod yn ansicr oherwydd y gofyniad i gael caniatâd cynllunio a chymeradwyaeth draenio cynaliadwy.

Bumblebees - estyniad i'r adeilad presennol

Dechreuodd y contractwyr weithio ar y safle ar 4 Awst 2025 a chwblhawyd y prosiect yn llwyddiannus ar 10 Hydref 2025. Roedd y gwaith yn cynnwys estyniad i'r adeilad presennol. Yn dilyn cwblhau'r gwaith, mae'r lleoliad yn parhau i fod yn weithredol ac yn parhau i gael ei reoli gan Little Inspirations, gan sicrhau parhad gofal a gwasanaethau i deuluoedd.

Ailwampio Ysgol Tregatwg

Dechreuodd contractwyr weithio ar y safle ar 27 Mehefin 2025, gyda dyddiad cwblhau gwreiddiol wedi'i drefnu ar gyfer mis Rhagfyr 2025. Fodd bynnag, mae amserlen y prosiect wedi'i hymestyn, a bellach mae disgwyl iddo gael ei gwblhau erbyn diwedd mis Ionawr 2026. Mae'r gwaith mewnol wedi'i gwblhau, gyda'r addurniadau terfynol a'r gwaith o ddatrys mân broblemau ar y gweill ar hyn o bryd. Ailgynllunio'r ramp mynediad allanol a'r angen i sicrhau cymeradwyaeth Rheolaeth Adeiladu oedd y prif resymau dros yr oedi.

Ar ôl cwblhau'r gwaith, disgwylir i'r lleoliad gofal plant a gomisiynwyd, *Little Inspirations*, weithredu rhwng 8:00 a.m. a 6:00 p.m. o ddydd Llun i ddydd Gwener am 51 wythnos bob blwyddyn, gan ddarparu gwasanaethau gofal plant cyson o ansawdd uchel.

Grant Urddas Mislif - Archebu’r Ysgol

Mae Llywodraeth Cymru yn darparu cyllid i Fro Morgannwg drwy'r Grant Urddas Mislif a diben y grant yw darparu nwyddau mislif am ddim i fenywod, merched a phobl sydd yn cael y mislif mewn ysgolion ac i'r rheini ar incwm isel yn y gymuned. Yn ddiweddar, mae Cyngor Bro Morgannwg wedi cynnal proses dendro ac, o ganlyniad, bydd yn archebu nwyddau gan 2 gyflenwr yn unig, y prif gyflenwr yw Grace & Green.

Gall pob ysgol yn y Fro archebu nwyddau mislif i'w defnyddio yn eu hysgol, hyd at oddeutu £1,000 (yn dibynnu ar gyllid). Mae’r broses ar gyfer archebu fel a ganlyn:

1. Llenwch y ffurflen archebu Microsoft Forms ar gyfer ysgolion sy’n atodedig

   Cynllun Urddas Mislif Bro Morgannwg - Ysgolion – Llenwch y ffurflen

2. Unwaith y bydd yr archeb wedi’i hasesu, bydd y tîm Urddas Mislif yn rhoi’r archeb, ac yn ei hanfon yn uniongyrchol i'r Ysgol gan y Cyflenwr.
3. Unwaith y byddwch wedi derbyn y danfoniad, rhowch wybod i'r tîm Urddas Mislif drwy e-bostio **perioddignity@valeofglamorgan.gov.uk** fel y gellir gwneud taliad.
4. Os oes angen gwisg ysgol (dillad isaf, teits, sgertiau, trowsus ac ati), bydd yn rhaid i'r ysgol rhoi’r archeb hon unwaith y cytunwyd arni gan y Tîm Urddas Mislif, a gwneir ad-daliad i gyfrif yr ysgol.
5. Byddwch yn ymwybodol os bydd archebion yn cael eu rhoi heb gytundeb ymlaen llaw, yna bydd yr ysgol yn atebol am ariannu'r eitemau hyn.

Mae Bro Morgannwg yn falch o'r ffaith fod 100% o'r nwyddau mislif yr ydym yn eu harchebu yn ecogyfeillgar, felly byddem yn gwerthfawrogi bod ysgolion yn cadw at y polisi hwn.

Byddwch yn ymwybodol efallai na fydd unrhyw archebion a roddir ar ôl 13 Chwefror 2026 yn cael eu rhoi tan ddechrau'r flwyddyn ariannol newydd ar 1 Ebrill 2026.

Dysgu Cymraeg y Fro i gynnig mwy o ddewis

Ar ôl bron i ddeng mlynedd mae Dysgu Cymraeg y Fro yn falch o gyhoeddi y bydd hyd yn oed mwy o ddewis i'r rhai sy'n dod o hyd i ddysgwr ar-lein yn haws. Rydym wedi canfod, gydag amserlenni prysur, bod llawer o'n lleoedd a ariennir yn cael eu gofyn amdanynt fel cyrsiau Zoom.

Mae Dysgu Cymraeg y Fro bellach yn rhan o dîm Dysgu Cymraeg Ceredigion, Powys a Sir Gaerfyrddin, sy'n agor mynediad i lywodraethwyr y Fro a holl staff addysg y Fro at leoedd wedi'u hariannu ar ystod llawer ehangach o gyrsiau. Wrth gwrs, byddwn yn dal i gynnig cyrsiau o'r ansawdd uchaf gan gynnwys y rhai mewn adeiladau lleol. Bydd ein tiwtoriaid yn dal i ddarparu'r cyrsiau hynny gyda thîm estynedig sydd yn cynnig cwrs sy'n addas i bawb ar bob lefel ar-lein.

Rydym yn gobeithio y bydd y newid hwn hefyd o fudd i'r rhieni ysgolion cyfrwng Cymraeg a Saesneg sy'n cofrestru ar gyrsiau gyda ni bob blwyddyn. Mae llawer yn dweud wrthym fod y cyrsiau'n eu helpu i gefnogi cynnydd eu plant yn y Gymraeg. Nawr gallwn gyrraedd hyd yn oed mwy ohonynt. Gyda chwrs haf a rhaglen estynedig ym mis Medi, rydym yn edrych ymlaen at glywed gennych. Os ydych chi'n gwybod rhywfaint o Gymraeg eisoes, cysylltwch â ni nawr a gallwn weld a allwch chi ymuno â dosbarth sydd eisoes wedi dechrau.

Ein manylion cyswllt newydd yw

E-bost: learnwelsh@aber.ac.uk

Ffoniwch ni ar 0800 876 6975

dysgucymraeg.cymru
learnwelsh.cymru

Hyfforddiant Diogelu

Mae **hyfforddiant diogelu** i lywodraethwyr ar gael ar ffurf e-ddysgu y tymor hwn.

Dylai llywodraethwyr ymgymryd â modiwlau e-ddysgu diogelu 1 a 2 Llywodraeth Cymru, sydd ar gael drwy'r dolenni isod. Ar ôl i chi gwblhau'r hyfforddiant hwn, rhaid i chi roi gwybod i glerc y corff llywodraethu, fel y gellir ei ychwanegu at eich cofnod hyfforddiant.

Er nad yw'r hyfforddiant hwn yn orfodol, argymhellir yn gryf y dylai llywodraethwyr gwblhau'r hyfforddiant hwn bob 1-2 flynedd yn ystod eu cyfnod yn y swydd.

Trosolwg - Cyflwyniad i ddiogelu i staff ysgol: Cadw dysgwyr yn ddiogel modiwl 1 - Adnoddau - Hwb

Trosolwg - Rolau a chyfrifoldebau diogelu staff ysgol: Cadw dysgwyr yn ddiogel modiwl 2 - Adnoddau - Hwb

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

At sylw holl Lywodraethwyr a Phenaethiaid Ysgol

Ysgrifennaf i ymgynghori ar newidiadau arfaethedig i Gynllun Cyllid Bro Morgannwg ar gyfer Ysgolion, yn unol â Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 a Rheoliadau Cyllido Ysgolion (Cymru) 2010. Gallwch weld y cynllun cyfredol yma Cynllun Cyllid ar gyfer Ysgolion 2025-26 Saesneg

Mae'r newidiadau arfaethedig o'r fersiwn gyfredol ar gyfer 2026/27 wedi'u rhestru isod.

1. **Datganiadau -** Mae cyfeiriadau at "Datganiadau" wedi'u disodli gyda "CDUau dan arweiniad ysgol".
2. **TAW -** Mae adran 7 yn cynghori bod yn rhaid i ysgolion ymgynghori â llawlyfr TAW y Cyngor sydd ar gael ar wefan fewnol y Cyngor a chadw ato.
3. **IR35 –** Mae adran 7 yn cynghori bod gan ysgolion drwydded gyda darparwr cyngor ar dreth y Cyngor ar gyfer hyfforddiant a chymorth gydag ymholiadau IR35.
4. **Templed Cronfeydd Answyddogol -** Mae'r templed ar gyfer archwilio cronfeydd answyddogol/preifat (atodiad 8 gynt) wedi'i dynnu o'r ddogfen hon, gan fod templed wedi'i gynnwys yn y canllawiau ar wahân ar gyfer cronfeydd answyddogol y cyfeirir ato yn y ddogfen.
5. **Ysgolion Sefydledig -** Mae cyfeiriadau at Ysgolion Sefydledig wedi'u dileu.
6. **Atgyweiriadau a Chynnal a Chadw -** Mae Atodiad 4 "Cyfrifoldebau Ysgol am Atgyweiriadau a Chynnal a Chadw" wedi'i ail-fformatio.
7. **Ysgolion Llyfr Siec -** Nawr bod yr holl ysgolion yn gweithredu ar Fusion ac nad yw Bro Morgannwg bellach yn gweithredu gydag ysgolion llyfr siec, mae'r cynllun wedi'i addasu drwy'r cyfan i gael gwared ar amddiffynfeydd i ysgolion llyfr siec a chyfrifon banc cysylltiedig. Adlewyrchir hyn yn
    a. Adran 3 – Rhandaliadau o gyfran y gyllideb
    b. Adran 4 – Trin balansau Gwarged a Diffyg
    c. Adran 5 – Incwm

8. **Adran 2.8 – Cyflwyno cynlluniau cyllideb** – Mae'r adran hon wedi'i diweddaru, ac mae'r tri pharagraff canlynol wedi'u hychwanegu:
    a. **Paragraff 2.8.3** – "Bydd yn ofynnol i unrhyw ysgol nad yw'n gallu cynhyrchu cyllideb gytbwys ar gyfer y flwyddyn ariannol gyfredol, ddarparu cynllun adfer cyllideb sy'n manylu ar sut y bydd y diffyg hwn yn cael ei ddileu dros gyfnod nad yw'n fwy na phum mlynedd."
    b. **Paragraff 2.8.4** - "Mae'n ofynnol i bob ysgol ddarparu cynllun cyllideb tair blynedd, ond gall ysgolion mewn sefyllfa o ddiffyg ddarparu cynllun adfer pum mlynedd lle nad ydynt yn gallu dangos adferiad llawn y gyllideb mewn tair blynedd."
    c. **Paragraff 2.8.5 -** "Gall methu â gosod cynllun adfer cytbwys arwain at gyhoeddi hysbysiad o bryder gyda chyfyngiadau cysylltiedig ar bwerau gwariant neu at dynnu cyllideb ddirprwyedig ysgol yn ôl."
9. **Adran 5.6 - Casglu Incwm** – Mae'r adran hon wedi'i diweddaru, ac mae'r tri pharagraff canlynol wedi'u hychwanegu:
    a. **Paragraff 5.6.2** – yn cynnwys yr ychwanegiad "Rhaid i ysgolion godi anfonebau gan ddefnyddio'r systemau a gweithdrefnau rheoli incwm corfforaethol."
    b. **Paragraff 5.6.4 -** "Mae ysgolion yn gyfrifol am fynd ar drywydd dyledion sy'n weddill gan ddefnyddio gweithdrefnau adennill dyledion y Cyngor."Yn disodli geiriad blaenorol paragraffau 5.6.4 a 5.6.5.
    c. **Paragraff 5.6.5** – "Mae rheolau ar gyfer dileu dyledion heb eu talu yn cael eu cwmpasu o dan adran 2.6." Yn disodli geiriad blaenorol paragraffau 5.6.4 a 5.6.5.
10. **Adran 2.6 – Diystyru Dyledion** – Mae'r adran hon wedi'i hailysgrifennu, er mwyn dileu'r gofyniad o gymeradwyaeth Swyddog Adran 151 i ddiystyru dyledion ysgol dan £5,000. Dim ond gan y swyddog Adran 151 y gall dyledion sy'n fwy na £5,000 gael eu diystyru, ac ar ben hynny bydd angen cymeradwyaeth y Cabinet ar ddyledion o fwy na £10,000.

Bydd y Cynllun Cyllid diwygiedig yn cael ei drafod yn y Fforwm Cyllideb Ysgolion sydd i ddod ddydd Mercher 25 Mawrth 2026.

Os oes gennych unrhyw ymholiadau, pryderon neu wrthwynebiadau ynglŷn â'r cynllun diwygiedig, gallwch anfon e-bost ataf yn uniongyrchol erbyn 20 Ebrill 2026.

Nicola Monckton, Rheolwr Cyllid

NMonckton@valeofglamorgan.gov.uk

Cymdeithas Llywodraethwyr Ysgolion y Fro

Cylchlythyr

Rhifyn 63 Tymor y Gwanwyn 2026

Pwyntiau arbennig o ddiddordeb:

- Sefydlwyd AVAGO ym 1996 ac fe'i lansiwyd o'r newydd yn 2006 fel Cymdeithas Llywodraethwyr Ysgolion y Fro (VSGA)
- Mae'r Pwyllgor Rheoli yn cynnwys 15 o lywodraethwyr etholedig, ynghyd â 2 gynrychiolydd rhieni-lywodraethwyr

Sefydlwyd VSGA I;

- Hyrwyddo arfer gorau ym maes llywodraethu mewn ysgolion yn AALl Bro Morgannwg
- Hyrwyddo gwaith mewn partneriaeth ymhlith ysgolion a rhwng ysgolion a'r AALl
- Gweithio gyda buddddeiliaid er mwyn sicrhau adnoddau digonol ar gyfer ysgolion yn yr AALl T
- Cynrychioli safbwyntiau'r Gymdeithas ynghylch materion sy'n ymwneud gyda llywodraethu ysgolion a rheolaeth ac adnoddau ysgolion i awdurdodau a sefydliadau perthnasol

VGSA Management Committee 2024-26

The Management Committee is comprised of elected Governors plus the two parent Governor Representative (one each from the Primary and Secondary Sectors)

No	Name	School
1	Mr P Cate (Vice Chair)	Ysgol Gynradd Jenner Park
2	Mr J Duxbury	Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Dewi Sant
3	Ms J Evans	Ysgol Gynradd Fairfield ac Ysgol Gynradd Gladstone
4	Mr G Griffiths	Ysgol Gwaun y Nant & Ysgol Sant Curig
5	Mrs J Griffiths	Ysgol Gynradd Fairfield & Ysgol Gynradd Babyddol Sant Joseff
6	Cllr W Hennessey	Ysgol Gynradd y Rhws & Ysgol Gynradd Sain Helen
7	Mrs S Jenkins	Ysgol Gyfun St Cyres
8	Mr G Kemp	Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru St Nicholas &
9	Dr C Lee	Ysgol Gyfun St Cyres
10	Cllr J Lynch-Wilson	Ysgol Gyfun Llanilltud Fawr & Ysgol Gynradd South Point
11	Dr M Price (Chair)	Ysgol Uwchradd Gatholig Sant Richard Gwyn
12	Mrs G van der Burgt	Ysgol Gyfun Whitmore
13	Mrs T Vaughan-Taylor	Ysgol Gyfun y Bont-faen
14	Mr O Williams	Ysgol Sant Baruc
15	Cllr M Wilson	Ysgol Gynradd Fairfield ac Ysgol Gynradd Victoria

Ymhorau swydd Cynrychiolwyr Rhiant Lywodraethwyr (PGRs)

Cynrychiolydd Rhiant Lywodraethwyr Cynradd– L Barrowclough- Ysgol Gynradd Llandochaul
Cynrychiolydd Rhiant Lywodraethwyr Uwchradd– K Riddick – Ysgol Gyfun Whitmore

Uned Cymorth i Lywodraethwyr Bro Morgannwg

E-bost: governors@valeofglamorgan.gov.uk

Manylion Cyswllt:

John Sparks
Pennaeth Cymorth i Lywodraethwyr a Chwynion Ysgolion
Ffôn: 01446 709106
E-bost: JSparks@valeofglamorgan.gov.uk

Francesca Wright
Uwch Swyddog Cymorth i Lywodraethwyr
Ffôn: 01446 709125
E-bost: fwright@valeofglamorgan.gov.uk

Mae gan VSGA gyfeiriad e-bost y gallwch ei ddefnyddio er mwyn cysylltu â ni, sef VSGA@valeofglamorgan.gov.uk Neu, gallwch gysylltu â VSGA trwy'r post: VSGA a'r Uned Cymorth i Lywodraethwyr Dysgu a Sgiliau Swyddfeydd Dinesig, Heol Holton, Y Barri CF63 4RU